

בדמ (באר שבע) 18/23 - ועדת האתיקה לשכת עורכי הדין מחוז דרום נ' עו"ד נתן ברבי

בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בבאר שבע

בד"מ 18/23

בפני: עו"ד יגאל יופה - אב"ד

עו"ד רחל פרץ-גלם - חב"ד

עו"ד יבגני פרחיה - חב"ד

הקובלת: ועדת האתיקה לשכת עורכי הדין מחוז דרום

ע"י ב"כ

נגד

הנקבל: עו"ד נתן ברבי

הכרעת דין

החלטנו לזכות את הנקבל מחמת הספ ק, וזאת מהטעמים המפורטים כדלהלן.

עו"ד יבגני פרחיה, חב"ד

1. לו דעתי תישמע, הייתי ממליץ לחברי להרכב לזכות את הנקבל הן בשל מדיניות משפטית והן מחמת הספק, והכל במצטבר.

2. בטרם דבר נצלול לנבכי ההליכים בתיק ונטעים, כי שני הצדדים וויתרו על הליך הוכחות. פועל יוצא מן האמור הוא, כי בית הדין איננו יכול לקבל טענה שבעובדה שלא הוכחו באמצעות ההליך המקובל.

3. לטענת הקובלת, כפי שהדבר מוצא ביטוי בכתב הקובלנה, נכתבו הדברים כדלהלן ברשת החברתית X:

ביום 29/1/2023 פרסם ח"כ-לשעבר אורן חזן במרשתת, באפליקציית X (טוויטר), תמונה של הפגנה נגד הרפורמה המשפטית ורשם:

"אסופה של מנותקים, שונאי ישראל שעושים הכול כדי להרוס את המדינה מבפנים. בחיי שהייתי מעלה

גם אותם על אותו האוטובוס שיורק מכאן את תומכי הטרור ומשפחות המחבלים."

3. בתגובה הגיב העיתונאי מר חיים לינסון:

"רק בישראל אדם כמוך יכול להיות בכנסת, תגיד תודה שלא נולדת בבולגריה שם במקסימום היית סוחר סמים."

4. בתגובה לתגובה של מר חיים לינסון, הגיב הנקבל, אשר מציג עצמו באפליקציית X כעורך-דין (adv):

"לינסון, מקיאים עליך ולאחר מכן גם מחרבנים עליך."

5. הנקבל, בתגובתו הסטוטורית לוועדת האתיקה של מחוז דרום, הבהיר כי הוא אינו מתנצל על דבריו, וסיים את תגובתו במשפט:

"יעשו מה שאתם חושבים לנכון, כתבתי את שהרגשתי בדיוק."

4. בתגובה שהוגשה ביום 15/07/2024 הקובל לא הכחיש את עצם כתיבת הדברים, אולם הטעים כי צמד המלים "adv" אינו בהכרח משול לשם תואר עורך דין (advocate), תוך ציון מלים אחרות אשר יכולות להתפרש מקיצור זה, כגון (adventure) כי נפלה שגיאת כתיב וכוונתו היתה ל- (Adventure).

5. כבר עתה נטעים, כי ההליך המשמעתי שונה מהאסכולות המשפטיות האחרות, באופן בו מחד, מדובר בהליך שהוא "קרוב" להליך הפלילי ומאידך, הוא דן בנושאים שמקורם במישור האזרחי שבו אין צורך להוכיח יסוד נפשי ברמת ההוכחה הפלילית הנדרשת. בשונה מהליכים אלה, הדין המשמעתי בוחן עניינים של הגינות, תום לב ונאותות ביחס להתנהגות עורך הדין בהיבט המקצועי - עניינים אשר פעמים רבות קיימת עמימות ביחס אליהם ובסופו של יום הדברים מובאים לפתחו של בית הדין אשר עליו מוטלת המלאכה ביחס לסבירות מעשיו של הנקבל.

6. כך למשל, משפטי מחאה עלולים להתפרש כהתנהלות מבזה מחד וביטוי לגיטימי מאידך; איור של קריקטורה יכולה בעיני אחד להשפיל את מושא האיור בעוד שבעיני האחר מדובר בסאטירה לגיטימית. האם למשל מותר לאייר קריקטורה של דמות שוטר כדמות שלילית לצורך פרסום והאם מותר לעורך הדין לייצר סרטונים הומוריסטיים אשר לועגים לבתי המשפט או למשטרה בטיקטוק?

פעמים רבות בית הדין המשמעתי נדרש לענות על שאלות אלה ואחרות במסגרת הכרעות הדין, כאשר תשובה ברורה וודאית איננה קיימת.

7. ניתן להיזכר בתיאוריו של כב' הנשיא (כתוארו אז) א' ברק אשר בזמנו ציין, כי אין לצפות להתנהלות של אדם לאדם מלאך, אולם גם אין לצפות התנהלות של אדם לאדם זאב, אך בהחלט ניתן לצפות כי תהיה זו התנהלות של אדם לאדם - אדם.

8. עוד כידוע, סבירות המעשה בסופו של יום נבחנת על ידי המותב היושב בדין. בבואו לבחון מה היה עושה "האדם הסביר", קובע היושב בדין את "סבירות" מעשיו של אותו אדם ונוטל הוא את הזכות לקבוע את סבירותו או אי סבירותו של המעשה.

9. המסקנה שאליה הגעתי נובעת במצטבר מן הטעמים הבאים:

א. הביטויים המיוחסים לנקבל כשלעצמם אינם ביטויים מהקשים ואינם נופלים משפת רחוב יום - יומית. לא מדובר בקללות בוטות ברמה הנמוכה ביותר. כך למשל לא נטען ולא עולה מהראיות שהרשת החברתית X הסירה את תגובתו של הנקבל, הגם שמדיניות השימוש בפלטפורמות הרשתות החברתיות דורשת שימוש בלשון שאינה משתלחת מדי;

ב. בענייננו ניכר, כי כל המשתתפים ניהלו וויכוח סוער על רקע פוליטי כאשר כל הצדדים כולם משתתפים בשיח והרעיפו "שבחים" האחד על רעהו - דבר אשר יש בו להקהות את יסוד העבירה המיוחסת לנקבל. עמדתי היא כי אין לקבל מצב בו שני צדדים ניצים לוויכוח פוליטי מגדפים האחד את השני, אולם רק אחד מהם מוצא עצמו על ספסל הנאשמים אך בשל היותו עורך דין, בעוד השני, שנראה כי הוא זה יוזם השיח, יוצא בלא כלום מאחר ואיננו חבר בלשכת עורכי הדין.

ג. מדובר בשיח על רקע פוליטי, אשר מטיבו וטבעו גולש להתנצחויות בין הצדדים הניצים לצדדי המתרס הפוליטי;

ד. השיח נעשה במסגרת חייו הפרטיים של הנקבל. לא נטען שמדובר בעמוד עסקי או בסממנים אחרים שיכולים לזהות את הנקבל כעורך דין. הפסיקה בדין המשמעת קבעה וחזרה וקבעה, כי ככל שאנו מתרחקים מה"גרעין הקשה" של מקצוע עריכת הדין והפעולות הכרוכות בו ובוחנים

את אופן ההתבטאות של עורך הדין במישורים אחרים של חייו, כך המשקל היחסי של חופש הביטוי הולך ועולה.

ה. אמנם - והדבר פועל לחובתו של הנקבל - הוא לא נתן הסבר פוזיטיבי למה הוא התכוון בשימוש באותן האותיות "adv" לבד מטענה כי מדובר בביטוי שלא דווקא מתייחס להיותו עורך דין, אלא שגם הקובלת טענה שהשימוש באותו צמד אותיות רק מחזק את הרושם שמדובר בעורך דין, מבלי שהקובלת ניסתה להוכיח ולפרט למשל, האם היותו של הנקבל עורך דין נלמדת מהפרופיל שלו והאם קיימים סממנים נוספים המצביעים באופן כזה או אחר שמדובר בעורך דין. דהיינו, השימוש באותן האותיות הוא חיזוק, מבלי להצביע על ראייה פוזיטיבית נוספת כלשהי. בסעיף 10א' לסיכומיה, הקובלת טענה כי גם אם הנקבל לא ציין במפורש את תוארו, הרי שהשימוש במונח מטיל עליו אחריות מוגברת. לטעמי אין לקבל טענה זו מבלי להוכיח למצער בראיות נוספות את עניין זיהויו של הנקבל כעורך דין.

ו. בסעיף 3 לתגובתו של הנקבל, הוא טוען כי לבד מאותן האותיות אין שום דבר ברשת החברתית שיכול לזהותו כעורך דין. בהיעדר הצגת ראיות כלשהן, הרי שאין אלא לקבל את גרסתו זו ולפיה אין כל סממן אחר שיכול להצביע על כך שמדובר בעורך דין. לטעמי, חסר ראייתי זה פועל לחובת הקובלת.

ז. ממארג הראיות שהוצג ניבט היטב, כי הקובלתנה הוגשה בפרט ובעיקר על רקע שימושו של הנקבל

באותן האותיות אשר עלולות לזהותו כעורך דין. התנהלותו של האדם בראי הנורמות החברתיות והפתיחות ברשתות החברתיות, לטעמי הסיטה את המטוטלת של הנורמה החברתית המקובלת, באופן בו גם שפה שאיננה נעימה, אולם איננה חריגה, איננה נכנסת לגדרה של נורמה חברתית פסולה בראי האתיקה המקצועית.

ח. בשולי הדברים בראי המדיניות המשפטית אעיר, כי לטעמי האישית, אין זה ראוי בשנת 2025 להיזקק לטענות של פגיעה בכבוד המקצוע מקום בו רשת האינטרנט מלאה בהתבטאויות כגון דא אף מטעם אנשי הציבור עצמם, אשר רובם הגדול הם גם חברי לשכת עורכי הדין. קשה להלום שהסטנדרטים שהותו עוד בשנים בהם רשת האינטרנט טרם ראתה אור, יושמו באותה הדרך בדיוק במקום בו ידיו של הציבור "חם על המקלדת".

ט. כפי שנאמר במחוזותינו "בית המשפט בתוך עמו יושב". משכך לטעמי, מערכת המשפט צריכה להתאים את עצמה למציאות העכשווית, בגדרה הציבור מבטא את עצמו באמצעות "פוסטים", "ציוצים", "לייקים" וכיוב' - כלים שלא היו קיימים כלל במועד הרלוונטי להתוויית הפסיקה המקורית והחוק. הגם שעל עורך הדין לשמור על כבוד המקצוע גם בחייו הפרטיים, הרי שלא ניתן לצפות שעורך הדין ישנה את התנהגותו בצורה קיצונית מההתנהגות שהפכה כבר למקובלת - לטוב ולרע.

10. המסקנה המתקבלת היא אפוא, כי מקום בו הקובלת לא הוכיחה - בשים לב להכחשת הנקבל - את השימוש באותיות "adv"; "מקום בו לא הוצג סממן נוסף כלשהו לזיהוי של הנקבל כעורך דין; מקום בו הביטויים אינם חריגים בנוף הביטויים בהם עושים שימוש ואף לא נטען כי הרשת החברתית הסירה תגובה זו; בשים לב כי השיח הוא שיח פוליטי שמטיבו וטבעו הוא שיח מתלהם; ובשל העובדה כי הצדדים כולם ניהלו שיח פוליטי "לוהט", סבורני כי הקובלת לא הרימה את הרף הנדרש לצורך הרשעת הנקבל.

11. לפיכך, אציע לחברי לזכות את הנקבל מחמת הספק.

עו"ד יגאל יופה, אב"ד - סגן יו"ר בית הדין

12. אני מסכים עם התוצאה אליה הגיע חברי, חבר בית הדין, עו"ד יבגני פרחיה, אולם לטעמי הדרך לאותה התוצאה שונה במקצת, ולפיכך, מצאתי לנכון להטעים ביחס למספר סוגיות.

13. לטעמי, דיון בסוגיית עניין זהותו של הנקבל כעורך דין בעמוד האקס (לשעבר טוויטר) אינה רלוונטית, הכל כמפורט מיד ובסמוך. רוצה לומר, מעין בראיות שבפני בית הדין, הנקבל אומנם הציע חלופות אפשריות לפרשנות הצירוף ADV אך בשום שלב במסגרת ההליך לא כפר במיחוס לו לעניין עצם העלאת הדברים עלי כתב ברשת החברתית, והדיון תכליתו להכריע אודות המחלוקת שבין הצדדים, פועל יוצא, של המתח שבין חופש הביטוי הפוליטי לבין תכולת הדין המשמעתי על התבטאויותיו של הנקבל.

14. והרבה מעבר לנדרש, פרשנות מרחיקת לכת בדמות הצעות לפרשנות צירוף האותיות Adv אינה מסייעת לנקבל, שכן, עסקינן לכל הפחות בשכל ישר לצד נסיבות אובייקטיביות באשר לאופן בו

המתלונן הבין את זהות הנקבל ופעל להגשת התלונה נשוא הדין.

15. נזכיר, כי רמת ההוכחה בעניינו גבוהה מזו הנדרשת במשפט האזרחי אך פחותה מזו הנדרשת לצורך הרשעה במשפט הפלילי. המדובר ברמת הסתברות גבוהה כזו הנושקת לרמת ההוכחה הנדרשת במשפט הפלילי. לעניין זה ראו למשל בד"א 53/2024 עו"ד ענאן נ' ועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין - מחוז חיפה (פורסם בנבו, 12.03.2025), והאסמכתאות, דשם. סבורני אפוא, כי כשעסקינן בהוכחת אישום המיוחס בהליך משמעותי לעורך דין מן הראוי, כי אשמתו במיוחס לו, תוכח באופן כזה שאינו מותיר ספק לחפות, וכלשונה של כבוד השופטת דורנר "ספק סביר ייווצר כאשר ההסתברות לחפ ות, העולה מן הראיות, היא ממשית ואינה בגדר אפשרות רחוקה תיאורטית". (ע"פ 6359/99 מדינת ישראל נ' נחום קורמן (ניתן ביום 12.11.2020).

16. עד כאן, זהותו של הנקבל הוכחה בהינתן המפורט דלעיל.

17. והעיקר, באשר לחופש הביטוי נפנה להלכה שנקבעה בעל"ע (ירושלים) 1734/00 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בת"א-יפו נ' יורם שפטל (נבו 01.01.2002), שם נקבעו הדברים כהאי ליסנא:

"לדעתי האיזון בין שני ערכים אלו - חופש הביטוי מחד, והשמירה על

כבוד מקצוע עריכת הדין וטוהרו מאידך - נגזר ממידת הקרבה או

הריחוק של הדברים שבוטאו למקצוע עריכת הדין. כשאנו נמצאים

ב'גרעין הקשה' של העיסוק במקצוע עריכת הדין - כגון הופעות בבתי

המשפט - על עורך הדין לנהוג באיפוק ובנימוס ואין הוא יכול לקרוא

דרור ללשונו. ככל שאנו מתרחקים מה'גרעין הקשה' של מקצוע עריכת

הדין והפעולות הכרוכות בו ובוחנים את אופן ההתבטאות של עורך

הדין במישורים אחרים של חייו, כך המשקל היחסי של חופש הביטוי

הולך ועולה. (פסקה 27-28 לחוות דעתה של השופטת נאור).

18. עם זאת, נקבע גם כי מעשה שנעשה על ידי עורך דין שלא בהקשר למקצוע יכול כעיקרון להוות עבירת משמעת של התנהגות בלתי הולמת. ואולם, יש לבחון עם זאת, על פי נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה, אם אכן בעבירת משמעת עסקינן.

19. חופש הביטוי משתרע על דעות שונות באם אלו מקובלות יותר או מקובלות פחות וודאי שחופש הביטוי כולל דעות חריגות, ולפיכך, המבחן שנקבע לאיזון בין חופש הביטוי לבין השמירה על מקצוע עריכת הדין וטוהרו, הוא מבחן הגרעין הקשה כמפורט דלעיל.

20. בענייננו, נדמה כי אין חולק כי התבטאויותיו של הנקבל היו שלא במסגרת עיסוקו בעריכת דין, אלא שהנקבל היה חלק מוויכוח בנושאים פוליטיים שעל סדר היום, ומשכך, נקודת המוצא היא להכרעה בתיק כי התנהלותו של הנקבל אינה מצויה בגרעין הקשה של מקצוע עריכת הדין.

21. סבורני, כי ביטויים בהם עשה שימוש הנקבל, כתובם וכלשונם לא היו נחוצים לשם הבעת דעה וניתן היה להביע עמדה ביקורתית בדרך מאופקת ומרוסנת יותר מבלי שלנקבל היה הכרח להעניק "דרור יתר" ללשונו ולתרום תרומה ממשית לזילות השיח. יחד עם זאת, באיזון הנתונים הצריכים לעניין, ולנוכח המתח שבין חופש הביטוי בגבולות השיח כבענייננו ובהינתן המרחק המשמעותי מהגרעין הקשה של מקצוע עריכת הדין, הרי שהמשקל היחסי של חופש הביטוי כשמדובר בהתבטאות במישור הפוליטי, ולמרות מאפייניה של ההתבטאות כמפורט דלעיל, מתעצם לנוכח הריחוק מן ההקשר המקצועי, וידו על העליונה.

22. לא התעלמתי מכך שהוויכוח הפוליטי בענייננו נסב סביב סוגייה משפטית, ואולם, לא מצאתי לנכון לבצע אבחנה בין סוגי ויכוחים פוליטיים כך שסוג מסוים של ויכוח שבמקורו פוליטי ולא מקצועי יקרב את הנקבל לליבת תחום העיסוק המקצועי, זאת, לנוכח עוצמת חופש הביטוי והצורך בהגנה על ערך זה עד לאותם גבולות המאפשרים לפרט להביע את עמדותיו הגם אם אלו נעשו בדרך ובאופן שתרמו לתחושת אי נחת.

23. ובטרם חתימה; מדיניות השימוש של הפלטפורמה הרלוונטית אותה הזכיר חברי המלומד עו"ד פרחיה, לטעמי אין בה כדי ללמד אודות הציפיה באשר להתנהלות עורך דין ברשתות החברתיות. כך גם, זהות הצדדים לשרשור ההתכתבות אין בה לשחרר את עורך הדין מהתנהלות המצופה ממנו בכל הנוגע לריסון ואיפוק עצמי ומשימוש בביטויים התורמים לזילות השיח ושאנם לצורך. נקודת המוצא

היא, כי עורך דין בעל כישורים רלוונטיים לנסח את עמדתו, הגם אם היא ביקורתית באופן מושכל שמחד יעביר את המסר בצורה חדה ועניינית ומאידך יעשה כל שביכולתו לנתב את דרכו בן מגוון הדעות תוך שימוש בלשון מנומסת, מרוסנת ומאופקת מבלי להעליב או להשפיל ובכך לפגוע בליבת אותם הערכים שבבסיס מקצוע עריכת הדין גם אם אלו אינם בהכרח יובילו להרשעה משמעתית כבענייננו, זאת על רקע עוצמת חופש הביטוי המובנית בשיטתנו המשפטית לצד הריחוק מהעשייה המקצועית כשמדובר בדיון בסוגייה פוליטית שמטבע הדברים יוצרת מתח בשל חילוקי דעות בין הצדדים לאותו הש יח.

24. לאור האמור, אני מצטרף לדעתו של חברי, עו"ד יבגני פרחיה, לעניין זיכוי הנקבל מן המיוחס לו.

עו"ד רחל פרץ גלם - חב"ד

25. אני מסכימה עם עמדתם של חבריי ומצטרפת לעמדה ולפיה יש לזכות את הנקבל כמפורט.

סוף דבר

26. סוף דבר, הוחלט לזכות את הנקבל כמפורט וכמוסכם.

ניתנה והודעה היום, תשפ"ה-אב-ב', 27 ביולי 2025, ב היעדר הצדדים.